

II

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)

SPRENDIMAI

KOMISIJA

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2007 m. balandžio 4 d.

dėl Valstybės pagalbos C 14/06, kurią Belgija numato suteikti Antverpene įsikūrusiai įmonei *General Motors Belgium*

(pranešta dokumentu Nr. C(2007) 435)

(Tekstai autentiški tik prancūzų ir olandų kalbomis)

(Tekstas svarbus EEE)

(2007/612/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtų straipsnių nuostatas ⁽¹⁾,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) 2005 m. gruodžio 8 d. raštu, įregistruotu 2005 m. gruodžio 14 d., Komisijai pranešta apie pagalbos mokymui Antverpene įsikūrusiai įmonei *General Motors Belgium* projektą. Komisija 2006 m. sausio 4 d. raštu paprašė

papildomos informacijos, į kurią Belgija atsakė 2006 m. vasario 7 d. raštu, įregistruotu 2006 m. vasario 10 d. Komisija 2006 m. vasario 15 d. raštu paprašė naujų paaiškinimų, kurie jai buvo pateikti 2006 m. kovo 2 d. rašte, įregistruotame 2006 m. kovo 8 d.

(2) 2006 m. balandžio 26 d. raštu Komisija informavo Belgiją apie savo sprendimą pradėti Sutarties 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą dėl pagalbos, apie kurią pranešta. Komisijos sprendimas pradėti procedūrą 2006 m. rugsėjo 1 d. paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽²⁾. Komisija paprašė suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas dėl svarstomų priemonių. Nė viena suinteresuotoji šalis pastabų nepateikė.

(3) Belgijos valdžios institucijos į sprendimą pradėti procedūrą atsiliepė 2006 m. gegužės 31 d. raštu, įregistruotu 2006 m. birželio 6 d. Papildomą informaciją ji pateikė 2006 m. gruodžio 13 d. ir 2007 m. vasario 5 d. raštuose. 2007 m. vasario 13 d. surengtas Komisijos ir Belgijos valdžios institucijų susitikimas. 2007 m. vasario 20 d. rašte Belgija pateikė papildomos informacijos. Komisija dar kartą paprašė informacijos 2007 m. vasario 23 d. raštu, į kurią Belgijos valdžios institucijos atsakė 2007 m. vasario 28 d. raštu.

⁽¹⁾ OL C 210, 2006 9 1, p. 6.

⁽²⁾ Žr. 1 išnašą.

2. PROJEKTO APRAŠAS

- (4) Pagalbos gavėjas būtų Antverpene įsikūrusi įmonė *General Motors Belgium* (toliau – *GM Belgium*), priklausanti *General Motors Corporation* (toliau – *GMC*). *GMC* veikia Europoje (toliau – *GM Europe*) vadovauja ypatinga valdymo komanda. 1924 m. įkurta įmonė savo reikmėms ir kitiems *GMC* filialams gamina automobilių dalis bei surenka automobilius. 2005 m. ji pagamino 253 000 automobilių. Didžioji dalis produkcijos yra eksportuojama. Šiuo metu gamykloje surenkami *Opel Astra* modeliai, kurių rinkos dalyje, kaip patvirtino Belgijos valdžios institucijos, konkurencija yra labai didelė. Įmonėje dirba 5 000 darbuotojų.
- (5) *General Motors Belgium* pranešė apie 127 mln. EUR investicijų programą 2005–2007 m., skirtą:
- a) naujo *Astra* modelio gamybai: be trijų jau gaminamų modelių bus gaminamas modelis su įtraukiamu kietu stogu (kabrioletas arba *Astra TwinTop*). Iki šiol *GM Europe* negamino kabrioletų, juos subrangos pagrindu gamino Italijos įmonė *Bertone*.
- b) presavimo cecho pajėgumams padvigubinti: presavimo veiklos plėtra numatyta *GM Europe* strategijoje, siekiant geriau patenkinti vietinius poreikius. Didesnė kėbulo dalių gamybos apimtis savo reikmėms ir veiksmingas įvairių grupės filialų aprūpinimas padeda sumažinti dalių vežimą iš vienių gamyklų į kitas.
- (6) Šios dvi papildomos veiklos rūšys padeda riboti darbuotojų skaičiaus mažėjimą Antverpene ir užtikrinti gamyklos ateitį. Jos reiškia naujų mechanizmų, sudedamųjų dalių, surinkimo technikos ir darbo metodų įgyvendinimą. Todėl šiai papildomai veiklai buvo sudaryta mokymo programa 2005–2007 m. laikotarpiui. Išlaidos programai yra 19,94 mln. EUR, o pagalba, apie kurią pranešta, sudaro 5 338 500 EUR. Antverpenas yra regione, kuriam neteikiama pagalba, todėl didžiausias pagalbos intensyvumas bendrajam mokymui yra 50 %, o specialiajam – 25 %. Pagalbą *ad hoc* turi suteikti flamandų regionas (*Vlaams Gewest*).
- (7) Pagal Belgijos pateiktą informaciją programoje numatytas bendrasis mokymas, kurio išlaidos yra 6,22 mln. EUR. Bendrasis mokymas apims tokias veiklos rūšis:
- techninis mokymas (2,63 mln. EUR) (instruktoriai: 90 % išorės ir 10 % vidaus): suvirintojai, krautuvų su šakėmis vairuotojai, *roller bridge*, įrankininkai, eksploatacijos specialistai, *Allen Bradley*, *Controllogix*;
  - pagrindinis mokymas (0,79 mln. EUR) (dėstytojai: 95 % išorės ir 5 % vidaus): informatika (biuro programinė įranga: *excel*, *access*, *word*, *power point* ir pan.), socialinės kompetencijos (prisistatymas, bendravimas, darbuotojų parinkimas ir pan.) ir pagrindinių žinių gilinimas (finansai ne specialistams, ISO normos, sauga);
  - bendrasis koordinavimas (0,89 mln. EUR) (patarėjai: 100 % vidaus): laikina iš įvairių skyrių darbuotojų sudaryta komanda bus atsakinga už į mokymo programas įtraukto *bendrojo* mokymo veiklos parengimą, tęstinumą ir palaikymą. Ši išlaidų rūšis nėra susijusi su mokymu, bet sudaro konsultavimo tarnybų išlaidas, susijusias su pagrindine mokymo programos dalimi;
  - darbo aplinkos imitavimas (1,89 mln. EUR) (instruktoriai: 100 % vidaus): mokymas paremtas universalios gamybos principais, įgyvendinamais kompleksinėje darbo vietoje. Imituojamoje darbo vietoje aiškinamos tokios sąvokos ir rodoma jų didėjanti reikšmė: darbo vietos organizavimas, sauga, darbas pagal normas, regimasis valdymas, išlaidų mažinimas, ilgalaikis gerinimas ir t. t. Į šį mokymą grupėse po 17 asmenų bus įtraukti visi 5 000 Antverpene įsikūrusios įmonės *General Motors Belgium* darbuotojai. Jis vyks specialioje mokymo salėje, kurioje įrengtas imituojamasis gamybos konvejeris su mediniais automobiliais.
- (8) *Specialiojo mokymo* išlaidos yra 13,73 mln. EUR. Jis apima tokias veiklos rūšis:
- mokymas darbo vietoje (4,54 mln. EUR) (instruktoriai: 100 % vidaus): praktinis darbininkų rengimas pagal individualias su jų atliekamu darbu susijusias programas;

— su presavimo veiklos plėtra susijęs mokymas (4,35 mln. EUR) (instruktoriai: 20 % išorės ir 80 % vidaus): *GM Belgium* ketina gaminti daugiau ir įvairresnių metalinių lakštų. Norėdami pasirengti šiam darbui, dabartiniai darbininkai turi įgyti aukštesnio lygio techninių žinių. Todėl mokymas bus organizuojamas siekiant pagilinti presavimo cecho darbininkų technines žinias (perforavimo matricos, pjaustymo įrankiai ir t. t.);

— specialus techninis parengimas (4,82 mln. EUR) (instruktoriai: 20 % išorės ir 80 % vidaus): *Astra TwinTop* gamybos pradžia turi įtakos dabar gamykloje taikomiems gamybos metodams, visų pirma taikomiems presavimo, kėbulo gamybos, dažymo cecho, surinkimo, kokybės kontrolės ir logistikos veikloje. Be to, cechus būtina visiškai pertvarkyti. Tokius gamybos metodų pakeitimus įgyvendinti skyrių vadovams padės inžinierių grupė ir darbininkų komandos.

3. SPRENDIMAS PRADĖTI TYRIMO PROCEDŪRĄ

(9) 2006 m. balandžio 26 d. sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) Komisijai kilo abejonių dėl pagalbos būtinumo ir dėl to, ar mokymo veikla nebūtų organizuojama, net jeigu nebūtų suteikta pagalba. Nepanašu, kad pagalba būtų paskatinusi jos gavėją organizuoti papildomą mokymą, todėl akivaizdu, kad ji neturėjo jokio teigiamo poveikio, o tik iškraipė konkurenciją. Jeigu šis tyrimas pasitvirtintų, nebūtų galima suteikti pagalbos.

(10) Kalbant apie naujo modelio gamybai skirtą mokymą, Komisija nustatė, kad naujo modelio gamyba yra normali ir įprasta automobilių pramonės veikla, būtina norint išlikti konkurencingam. Todėl su naujo modelio diegimu susijusias mokymo išlaidas paprastai padengia automobilių gamintojai, skatinami vien rinkos dėsnių. Suprantama, kad norėdami pagaminti naują modelį, automobilių gamintojai turi išmokyti savo darbuotojus taikyti naujus technikos būdus. Todėl labai įmanoma, kad *GM Europe* svarstomą mokymo veiklą būtų vykdžiusi bet kuriuo atveju, taigi ir be pagalbos. Atrodo, kad dauguma jos konkurentų šiame sektoriuje elgiasi lygiai taip pat.

(11) Komisija tokius pat klausimus kėlė dėl pagalbos, skirtos presavimo veiklos plėtrai palaikyti, skatinamojo poveikio: su šia veikla susijusio mokymo išlaidos reikalingos automobilio dalių gamybai (padidinti), kuri yra įprasta automobilių pramonės veikla. Automobilio dalys automobilių surinkimo gamykloms yra svarbūs bei būtini išteklių ir sudaro didelę dalį automobilių kainos. Todėl vien tik rinkos jėgų turėtų pakakti paskatinti įmonę skirti lėšų atitinkamam mokymui. Gali būti, kad subsidijuojamas mokymas būtų pradėtas bet kuriuo atveju, net ir be pagalbos.

(12) Dėl šios priežasties Komisija paprašė Belgijos paaiškinti, kodėl šiuo atveju, priešingai nei dauguma Bendrijos automobilių gamintojų, ji mano, kad pagalbos gavėjas negalėtų (arba nenorėtų) numatomas mokymo išlaidas padengti iš naudos, kurią gali gauti (pavyzdžiui, sugebėjimo gaminti naują produktą ir (arba) apmokytų darbuotojų našumo augimo). Komisija taip pat pabrėžė, kad šiame procedūros etape Belgija nepateikė įrodymų, kad vien tik rinkos jėgos nepaskatintų įmonės organizuoti svarstomą mokymo programą.

(13) Sprendimas pradėti procedūrą buvo paskelbtas 2006 m. rugsėjo 1 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽³⁾. Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas dėl aptariamų priemonių. Nė viena suinteresuotoji šalis pastabų nepateikė.

4. BELGIJOS PATEIKTOS PASTABOS

(14) Belgija pirminiam Komisijos vertinimui prieštarauja dėl dviejų priežasčių. Visų pirma ji mano, kad pažeidžiami teisinio saugumo, vienodo požiūrio ir gero administravimo principai. Belgija pažymi, kad anksčiau Komisija dažnai pritardavo panašiai pagalbai mokymui, visų pirma susijusiai su *GM Belgium* įmone. Belgijos valdžios institucijos taip pat mano, kad Komisija iš esmės pakeitė 2001 m. sausio 12 d. Reglamento (EB) Nr. 68/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo pagalbai mokymui ⁽⁴⁾ aiškinimą likus vos šešiesiems mėnesiams iki jo galiojimo pabaigos. Jų nuomone, Reglamentas (EB) Nr. 68/2001 vienodai buvo taikomas ketverius su puse metų. Pagal gero administravimo principą Komisija turėtų sulaukti reglamento galiojimo pabaigos ir tik tuomet keisti jo aiškinimą.

⁽³⁾ Žr. 1 išnašą.

⁽⁴⁾ OL L 10, 2001 1 13, p. 20. Jo galiojimo laikas pratęstas iki 2008 m. birželio 30 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1976/2006 (OL L 368, 2006 12 23, p. 85).

(15) Be to, Belgija pažymi, kad svarstomas mokymas turi didelį teigiamą poveikį ekonomikai. Ji taip pat teigia, kad ši mokymo programa viršija įprastus įmonės poreikius. Vis dėlto toks teiginys pagrįstas tik dėl kai kurių mokymo programos dalių.

(16) Belgija taip pat pabrėžia, kad *Astra TwinTop*, kaip ir ankstesnius modelius, galėjo gaminti *Bertone*.

(17) Galiausiai prieš pradėdant procedūrą ⁽⁵⁾ Belgijos valdžios institucijos jau buvo pranešusios apie *GM Europe* atliktus lyginamuosius tyrimus, skirtus nustatyti, kur būtų geriausia gaminti *Astra TwinTop*, ir apie tai, kad pagalba mokymui susijusi su *GM Belgium* projektu. Belgija mano, kad tokiomis sąlygomis pagalba yra būtina.

5. PAGALBOS VERTINIMAS

5.1. Valstybės pagalba

(18) Komisija mano, kad priemonė yra valstybės pagalba pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį: ji iš tikrųjų skiriama kaip Flandrijos vyriausybės dotacija ir finansuojama iš valstybinių išteklių. Priemonė yra atrankinė, nes taikoma tik *General Motors Belgium*. Tokia atrankinė dotacija gali iškraipyti konkurenciją tarp *GM Europe* gamyklų, suteikdama *General Motors Belgium* pranašumą, palyginti su kitomis grupės gamyklomis. Be to, ji gali iškraipyti konkurencinius santykius su kitais automobilių gamintojais. Galiausiai automobilių rinkai būdinga intensyvi valstybių narių tarpusavio prekyba. Komisija taip pat pabrėžia, kad *GM Europe* gamyklos įsikūrusios įvairiose valstybėse narėse. Taigi pagalba galėtų iškraipyti konkurenciją ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą. Atsižvelgdama į šiuos teiginius, Komisija daro išvadą, kad pagalbos priemonė, apie kurią pranešta, yra valstybės pagalba. Belgija neprieštarauja tokiai išvadai.

5.2. Teisinis vertinimo pagrindas

(19) Belgija prašo patvirtinti pagalbą remiantis Reglamentu (EB) Nr. 68/2001. Pagalba yra susijusi su mokymo programa.

(20) Pagal Reglamento (EB) Nr. 68/2001 5 straipsnį, jeigu vienai įmonei vienam mokymo projektui suteiktos pagalbos suma viršija 1 mln. EUR, pagalba nėra taikoma išankstinio pranešimo reikalavimo, numatyto Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, išimtis. Komisija pažymi, kad svarstomu atveju numatoma pagalbos suma yra 5,338 mln. EUR, ji turi būti suteikta vienai įmonei ir kad mokymo projektas yra individualus projektas. Todėl Komisija mano, kad svarstomai pagalbai taikomas išankstinio pranešimo reikalavimas ir kad Belgija jį tinkamai įvykdė.

(21) Reglamento (EB) Nr. 68/2001 16 konstatuojamojoje dalyje aiškinama, kad tokiai pagalbai savaime negali būti taikoma išankstinio pranešimo reikalavimo išimtis: „Komisija ir toliau turėtų atskirai vertinti kiekvieną didelės apimties pagalbą, prieš pradėdant ją įgyvendinti“.

(22) Kaip Komisija jau nurodė sprendime pradėti procedūrą, ji daro išvadą, kad pagalbos priemonė, kuriai pagal Reglamentą (EB) Nr. 68/2001 nėra taikoma išimtis, turi būti tiesiogiai vertinama pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą, kuriame teigiama, kad bendrajai rinkai neprieštaraujančia gali būti laikoma „pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui“. Kai Komisija nustato, kad individualiai pagalbai mokymui dėl jos dydžio netaikoma Reglamente (EB) Nr. 68/2001 numatyta išimtis ir kad ji turi būti tiesiogiai vertinama pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą, ji vis tiek turi remtis tais pačiais pagrindiniais principais, kurie nurodyti Reglamente (EB) Nr. 68/2001. Tai reiškia, kad ji turi tikrinti, ar laikomasi visų kitų Reglamente (EB) Nr. 68/2001 nustatytų išimties taikymo sąlygų. Tačiau Komisija ne tik tikrina, ar laikomasi šių sąlygų, bet ir turi pradėti išsamesnę pagalbos priemonės suderinamumo su bendrąja rinka tyrimą. Individualaus pranešimo tikslas būtent ir yra išsamiai įvertinti pagalbą, atsižvelgiant į ypatingas svarstomo atvejo aplinkybes.

⁽⁵⁾ 2006 m. vasario 7 d. raštas.

5.3. Suderinamumas su bendrąja rinka

- (23) Komisija mano, kad projektas, apie kurį pranešta, atitinka Reglamento (EB) Nr. 68/2001 4 straipsnyje numatytas formalias išimties taikymo sąlygas. Pirma, tinkamos finansuoti išlaidos, apie kurias pranešta, atitinka Reglamento (EB) Nr. 68/2001 4 straipsnio 7 dalį. Atrodo, kad subsidijuojamos išlaidos, skirtos mokymo projekto dalyviams, buvo labai mažos, palyginti su kitomis tinkamomis išlaidomis⁽⁶⁾. Antra, pagal 4 straipsnio 2 ir 3 dalis, pagalbos intensyvumas specialiajam mokymui neturi viršyti 25 %, o bendrajam mokymui – 50 %. GM Belgium iš tiesų yra didelė įmonė, įsikūrusi regione, kuriam neteikiama pagalba, o mokymas nėra skirtas nepalankioje padėtyje esantiems darbuotojams.
- (24) Vis dėlto Komisija atkreipia dėmesį, kad pagalbos priemonė gali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą tik tuo atveju, jeigu ji pagalbos gavėjui reikalinga siekiant pradėti svarstomą veiklą. Ji pabrėžia, kad pagalbos būtinumas yra pagrindinis suderinamumo su bendrąja rinka kriterijus. Jeigu pagalbos gavėjas nenaudoja pagalbos papildomai veiklai, kuri vien tik rinkos jėgomis nebūtų įgyvendinta, negalima manyti, kad pagalba turi teigiamą poveikį, galintį kompensuoti prekybos iškraipymą, todėl tokia pagalba negali būti suteikiama. Kalbant apie suderinamumą su bendrąja rinka pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą, pagalba nebūtų skatinama ekonominės veiklos plėtra, jeigu įmonė bet kuriuo atveju, net jeigu nebūtų gavusi pagalbos, būtų pradėjusi subsidijuojamą veiklą.
- (25) Kalbant apie pagalbą mokymui, Reglamento (EB) Nr. 68/2001 10 konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad „Mokymas dažniausiai turi teigiamą išorinį poveikį visai visuomenei, kadangi mokymo dėka susidaro didesnis kvalifikuotų darbuotojų ratas, iš kurių gali pasirinkti kitos įmonės, kyla Bendrijos pramonės konkurencingumas, mokymas yra svarbus veiksnys formuojant užimtumo strategiją. Atsižvelgiant į tai, kad įmonės Bendrijoje paprastai nepakankamai investuoja į jų darbininkų mokymą, valstybės pagalba gali padėti ištaisyti šiuos rinkos trūkumus, todėl tam tikroms sąlygomis ji gali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka, ir jai netaikomas išankstinio pranešimo reikalavimas“. 11 konstatuojamojoje dalyje papildoma, kad reikėtų prižiūrėti, kad „valstybės pagalba būtų tik būtino mažiausio dydžio, kokio reikia pasiekti

Bendrijos tikslams, kurių vien tik rinkos jėgos negalėtų pasiekti [...]“.

- (26) Todėl Reglamente (EB) Nr. 68/2001 konstatuojamo rinkos nepakankamumo priežastis yra ta, kad įmonės „nepakankamai investuoja į jų darbininkų mokymą“. Iš tikrųjų, kai įmonė numato naujus mokymus, ji paprastai palygina tokio mokymo išlaidas ir naudą, kurią gali iš jo gauti (pavyzdžiui, našumo padidėjimas arba galimybė gaminti naujus produktus). Paprastai į naudą visos Bendrijos ekonomikai ji atsižvelgia tik tiek, kiek tai naudinga jai pačiai. Taip pat ji nagrinėja mokymui alternatyvias išeitis (reikalaujančias mažiau išlaidų), pavyzdžiui, samdyti jau kvalifikuotus darbuotojus (prireikus įmonėje esančių dirbančių darbuotojų nenaudai). Todėl kai kuriais atvejais pagalba mokymui sėkmingai pašalinamas konkretus rinkos nepakankamumas. Tokiu atveju pagalba yra reikalinga „pasiekti Bendrijos tikslams, kurių vien tik rinkos jėgos negalėtų pasiekti“.
- (27) Kalbant apie pagalbos mokymui būtinumo tikrinimą automobilių pramonėje, Komisija konstatuoja, kad per 18 mėnesių ji surinko įrodymų, kad kai kurie automobilių gamintojai dėl naujų modelių gamybos verčia konkuruoti tarpusavyje savo gamyklas, esančias skirtingose valstybėse narėse. Planuodami naujo produkto diegimą jie palygina keletą gamyklų ir gamybos vietą išsirenka atsižvelgdami į visas gamybos išlaidas, t. y. visų rūšių išlaidas, taip pat visų rūšių vyriausybės pagalbą, taigi ir pagalbą mokymui. Tai susiję su faktu, kad šiuo metu didžiųjų automobilių gamintojų gamybos pajėgumas yra didesnis už paklausą ir jų gamybos grandinės tapo lankstesnės. Todėl gamykla gali lengviau imtis papildomų modelių gamybos. Dėl tokios ekonominės tikrovės, susijusios su intensyvesne konkurencija tarp gamyklų, ir atsižvelgdama į dėl tokios padėties kylantį riziką, kad tam tikra pagalba mokymui netenkina Reglamento (EB) Nr. 68/2001 10 konstatuojamojoje dalyje nurodyto bendrojo intereso tikslo ir gali būti paprasčiausia konkurenciją iškraipanti pagalba veiklai, Komisija turi atidžiau išnagrinėti pagalbos būtinumą, kad „valstybės pagalba būtų tik būtino mažiausio dydžio, kokio reikia pasiekti Bendrijos tikslams, kurių vien tik rinkos jėgos negalėtų pasiekti“ (reglamento 11 konstatuojamoji dalis)⁽⁷⁾. Toks vertinimas pateisinamas, juo labiau kad šiuo metu Bendrijos automobilių sektoriuje yra didelė perprodukcija, kuri tęsiasi dėl mažo paklausos didėjimo ir didelės gamybos apimtys⁽⁸⁾.

⁽⁶⁾ Dėl tokio mokymo projekto dalyvių tinkamų išlaidų mažinimo tinkamos bendrojo mokymo išlaidos sumažintos iki 5 438 000 EUR, o specialiojo mokymo – iki 10 478 000 EUR.

⁽⁷⁾ Panašias išvadas Komisija padarė 2006 m. liepos 4 d. sprendimo dėl valstybės pagalbos Ford Genk 33 punkte (OL L 366, 2006 12 21, p. 32).

⁽⁸⁾ Dėl nedidelio paklausos augimo, gamybos pelno ir mažėjančių kainų pastaraisiais metais keli didieji automobilių gamintojai Bendrijoje uždarė gamyklas arba sumažino darbuotojų skaičių. Be to, 2004 m. pabaigoje GM Europe pranešė apie svarbų restruktūrizavimo planą, pagal kurį personalas būtų sumažintas 12 000 asmenų. http://www.gmeurope.com/news/archive_0410.html

- (28) Kadangi šiuo atveju konkuravo kelios gamyklos ir pagalba galėjo būti suteikta kitokiais tikslais nei paskatinti įmonę pradėti papildomą mokymą, Komisija mano esant reikalinga patikrinti pagalbos būtinumą. Priešingai nei tvirtina Belgija, atsakydama į sprendimą pradėti procedūrą, Komisija mano, kad teisėtai leistina pradėti toki patikrinimą. Be to, kaip tai pabrėžė Belgija, Komisija ankstesnėse bylose išsamiai nenagrino specialios pagalbos mokymui, skiriamos diegimo išlaidoms, būtinumo. Tačiau ji gali tai padaryti, jeigu nustato, kad atitinkamose rinkose ekonominės sąlygos pasikeitė ⁽⁹⁾.
- (29) Komisija konstatuoja, kad svarstoma mokymo programa susijusi su dviem naujomis gamyklos veiklos rūšimis, t. y. Astra TwinTop gamyba ir presavimo veiklos plėtra.
- Pagalbos naujam modeliui Astra TwinTop gaminti būtinumas*
- (30) Belgijos valdžios institucijos savo pranešime ⁽¹⁰⁾ pabrėžia, kad Astra TwinTop surinkti reikalingas papildomas rankų darbas, pavyzdžiui, suvirinimas. Jos tvirtina, kad tokio tipo automobilio gamyba turi įtakos visai įmonės veiklai (kėbulo gamybai, dažymo ir presavimo cechams, logistikai ir surinkimui) ir kad naujų modelių diegimas visada apima:
- naujų detalių surinkimą,
  - modernių darbo metodų diegimą,
  - naują surinkimo techniką.
- (31) Belgijos valdžios institucijos taip pat pabrėžia, kad naujas modelis susijęs ne tik su naujo produkto diegimu, bet ir su tuo, kad daugybė darbininkų turės įprasti prie naujų mechanizmų, atsarginių detalių, surinkimo technikos ir darbo metodų.
- (32) Toks aiškinimas patvirtina, kad norint sėkmingai įdiegti naują modelį gamybos grandinėje, kaip šiuo konkrečiu atveju, labai svarbus yra išankstinis darbuotojų apmokymas. Kitaip sakant, svarbi mokymo veikla yra būtina naujo modelio gamybai.
- (33) GM Europe, nusprendusi gaminti šį modelį ir norėdama įgyvendinti šį komercinį sprendimą, turėjo investuoti lėšas į mokymą.
- (34) Kaip jau minėta sprendime pradėti procedūrą, Komisija pažymi, kad automobilių pramonėje naujo modelio diegimas yra normali ir įprasta veikla, būtina norint išlaikyti rinkos dalį ir rentabilumą. Norėdami gaminti naujus modelius, automobilių gamintojai turi išmokyti savo darbuotojus naujos gamybos technologijos. Su naujo modelio diegimu susijusias būtinas mokymo išlaidas paprastai dengia automobilių gamintojai, skatinami vien rinkos dėsniais.
- (35) Belgijos valdžios institucijos nepateikė toki vertinimą paneigiančių naujų detalių. Jos nepateikė įtikinamo argumento, patvirtinančio, kad GM nebūtų organizavusi mokymo, jeigu nebūtų gavusi pagalbos, nors sprendime pradėti procedūrą buvo prašoma pateikti toki argumentą.
- (36) Šiuo atžvilgiu Belgija tik užtikrino, kad pagalba mokymui buvo būtina įmonei GM Belgium arba GM Europe valdybos atrinktai gamyklai modeliui Astra TwinTop gaminti. Buvo pateikti šį teiginį patvirtinantys įrodymai. Be to, Belgijos valdžios institucijos pabrėžė, kad naujo modelio gamyba galėjo būti perduota įmonei Bertone, kuri yra labiau įgudusi gaminti tokio tipo automobilius.
- (37) Vis dėlto Komisija priminė, kad Reglamento (EB) Nr. 68/2001 tikslas, priešingai nei regioninės pagalbos investicijoms atveju, nėra daryti įtaką renkantis vietą ekonominei veiklai, bet, kaip minėta, spręsti nepakankamo investavimo į mokymą problemas Bendrijoje. Be to, Belgija nepaaiškino, kodėl GM Europe filialas, antroji gamykla, kuriai galėjo būti patikėta naujo modelio gamyba, nebūtų organizavusi panašaus mokymo ⁽¹¹⁾. Priešingai, Belgija pateikė informacijos, į kurią atsižvelgiant tikėtina, kad tokiomis aplinkybėmis visos kitos GM Europe gamyklos būtų priverstos organizuoti panašaus mokymo programas. Vadinasi negalima daryti išvados, kad pagalba paskatino GM Europe organizuoti daugiau mokymų Bendrijoje.

⁽⁹⁾ Europos Bendrijų Teisingumo Teismo 2003 m. rugsėjo 30 d. sprendimo jungtinėse bylose C-57/00 P ir C-61/00 P 52 punkte nurodoma, kad „neatsižvelgiant į tai, kaip Komisija praaiškino Sutarties 92 straipsnio 2 dalies c punktą [dabar 87 straipsnio 2 dalies c punktas], tai neturi įtakos Komisijos tos pačios nuostatos aiškinimo pagrindumui, taigi ir teisėtumui, ginčytino sprendimo atveju“. Lygiai taip pat Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismas 2005 m. birželio 15 d. sprendimo byloje T-171/02 177 punkte nurodė, kad „tik taikant EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą turi būti vertinamas Komisijos sprendimo, konstatuojančio, kad nauja valstybės pagalba neatitinka šios išimties taikymo sąlygų, teisėtumas, o ne atsižvelgiant į ankstesnę Komisijos sprendimų praktiką, jei tokia yra“.

⁽¹⁰⁾ Pranešimo 2 priedas.

⁽¹¹⁾ Labiausiai tikėtinos kandidatės buvo gamyklos, kurios jau gamina kitus Astra modelius, visų pirma Bochume (Vokietija).

(38) Komisijai neaišku, kokias išvadas reikia daryti iš Belgijos valdžios institucijų pateikto argumento, kad naujo modelio gamyba galėjo būti perduota įmonei *Bertone*. Belgija atskirai nepateikė konkretaus įrodymo, kad norėdama užtikrinti tokią gamybą įmonė *Bertone* būtų turėjusi skirti mažiau dėmesio mokymui nei *GM Europe* ⁽¹²⁾. Be to, Belgija neįrodė, kad pagalba turėjo kokios nors reikšmės *GM Europe* sprendimui nutraukti šio modelio gamybos subrangos sutartį. Priešingai, tikėtina, kad toks svarbus strateginis sprendimas buvo priimtas dar prieš tai, kai Belgijos valdžios institucijos pažadėjo svarstomą pagalbą. Todėl faktas, kad *Astra TwinTop*, kaip ir ankstesni modeliai, subrangos pagrindu galėjo būti gaminami įmonėje *Bertone*, nereiškia, kad pagalba mokymui yra būtina ir suderinama su bendrąja rinka.

Su presavimo veiklos plėtra susijusios pagalbos būtinumas

(39) Belgijos valdžios institucijos pažymi, kad presavimo cecho išplėtimas numatytas *GM Europe* strategijoje siekiant geriau patenkinti vietinius poreikius ir sumažinti atsarginių dalių vežimą iš vienių filialų į kitus. Projekte numatyta Antverpene įsikūrusioje įmonėje:

— įrengti du papildomus presus,

— gaminti papildomas kėbulo dalis,

— diegti naujas technologijas.

(40) Belgija pabrėžia, kad toks išplėtimas taip pat reiškia, kad daugybė darbininkų turės įprasti prie naujų mechanizmų, detalių, presavimo technikos ir darbo metodų. Mokymo programa skirta šiam tikslui įgyvendinti.

⁽¹²⁾ *Bertone* tinklavietėje rašoma, kad *Carrozzeria Bertone* žmogiškajam veiksniumi visuomet skyrė pagrindinį dėmesį [...]. Būtent todėl *Carrozzeria Bertone* visuomet ypatingą dėmesį skyrė tęstiniam mokymui ir savo darbuotojų perkvalifikavimui. Kalbant konkrečiau, šiai strategijai per pastaruosius dvejus metus įmonė skyrė 240 mokymo valandų (asmeniui), kitaip sakant, investavo 3 mln. EUR. <http://www.bertone.it/carrozzeria3.htm>

(41) Pateiktas teiginys patvirtina, kad paprastai, kaip ir šiuo konkrečiu atveju, presavimo veiklos plėtra gali būti sėkminga tik tuomet, jeigu darbuotojai yra apmokyti. Kitaip tariant, mokymas yra būtinas presavimo veiklos plėtrai.

(42) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išskėlė klausimą dėl pagalbos, skirtos palaikyti presavimo veiklos plėtrą, skatinamojo poveikio ⁽¹³⁾. Belgijos valdžios institucijos nepateikė šį vertinimą paneigiančių naujų detalių. Jos atskirai nepaaiškino, kodėl neskyrus pagalbos *GM* nebūtų galėjusi organizuoti svarstomo mokymo.

Tarpinės išvados

(43) Atsižvelgiant į pirmiau nurodytus teiginius, galima daryti išvadą, kad mokymo veikla, suteikianti darbininkams gebėjimus, reikalingus sėkmingai įgyvendinti du projektus (naujo modelio gamybą ir presavimo veiklos plėtrą), būtų vykdoma bet kuriuo atveju, net ir be pagalbos. Todėl atitinkama pagalba neskatinama imtis papildomo mokymo, bet padengia paprastai įmonės patiriamas veiklos išlaidas ir tokiu būdu sumažina įmonės išlaidas. Todėl Komisija mano, kad, priešingai bendrajam interesui, pagalba iškraipys konkurenciją ir prekybos sąlygas ⁽¹⁴⁾. Tokiomis aplinkybėmis pagalba negali būti pateisinama pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą. Kadangi jokia kita Sutarties 87 straipsnio 2 arba 3 dalyse numatyta išimtis šiuo atveju negali būti taikoma, pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinka.

(44) Ši išvada taikoma neatsižvelgiant į tai, ar mokymas yra *bendrasis* ar *specialusis*. Komisija atskirai pabrėžia, kad bendrasis kvalifikuotas techninis mokymas ⁽¹⁵⁾ susijęs su žiniomis, reikalingomis dviem naujoms svarstomoms veiklos rūšims, kitaip tariant, konkurencingos automobilių gamyklos veiklai ⁽¹⁶⁾. Vis dėlto Belgijos valdžios institucijos pateikė įrodymą, kad dalis *bendrojo* techninio mokymo skirtas specialybėms, kurioms reikalingas ilgas parengimas, o nemenka dalis tų specialybių darbininkų kiekvienais metais išeina iš įmonės. Tai susiję su dideliu šios srities darbuotojų trūkumu Belgijos darbo rinkoje (vadinamosios „kritinės specialybės“ arba *bottleneck jobs*). Komisija mano, kad Belgija pakankamai gerai pagrindė savo argumentus dėl trijų *bendrojo* techninio mokymo dalių.

⁽¹³⁾ Žr. 11 punktą.

⁽¹⁴⁾ Bylos T-459/93, *Siemens SA prieš Komisiją*, Rink. 1995, p. II-1675, 48 punktas.

⁽¹⁵⁾ Žr. 7 punktą.

⁽¹⁶⁾ Pavyzdžiui, naujam modeliui pagaminti reikia suvirinti daugiau dalių, todėl įmonei reikia daugiau suvirintojų.

Mokymo turinys	Visa mokymo trukmė	Personalo kaita: % darbininkų, per metus palikusių įmonę	Tinkamos išlaidos: dalyviai	Tinkamos išlaidos: kitos išlaidos
Krautuvų su šakėmis vairuotojai	40	58 %	132 000	42 500
Įrankininkai	2 000	13 %	660 000	355 000
Eksploatacijos specialistai	400	20 %	198 000	197 500

NB: Kalbant apie suvirintojus, Belgija praneša apie 60 valandų bendrą mokymo trukmę ir 4 % gamyklos personalo kaitą. Komisija mano, kad šie skaičiai yra pakankamai maži ir netrukdo įmonei gauti naudos iš mokymo išlaidų. Todėl personalo kaita nėra pakankamai didelė, kad atimtų įmonei norą investuoti į mokymą.

Taigi akivaizdu, kad didelė personalo kaita iš tiesų trukdo įmonei gauti pakankamą pelną iš tokios rūšies mokymo, kad galėtų kompensuoti išlaidas. Todėl tikėtina, kad nesant pagalbos įmonė nepatirtų tokių išlaidų.

daliai netaikomos. Toks mokymas viršija įmonės poreikius, todėl negalima daryti išvados, kad jis būtų vykdomas be pagalbos. Kadangi nėra kitų šiuos teiginius paneigiančių detalių, Komisija mano, kad valstybės pagalba yra būtina, kad būtų organizuotas svarstomas mokymas.

(45) Atsižvelgdama į tai, Komisija mano, kad pagalba reikalinga trims aptariamo mokymo dalims (bet ne likusiai bendrojo techninio mokymo daliai).

(48) Komisija pažymi, kad bendrojo koordinavimo išlaidų rūšis apima ne mokymą, o bendrajam mokymui skirtas konsultavimo paslaugas. Todėl iš dalies šios išlaidos gali būti priskiriamos prie tinkamų finansuoti, jeigu padengia pagrindinį mokymą, DAI ir dalį bendrojo techninio mokymo, kuriems pagalba laikoma būtina⁽¹⁸⁾.

Tiesiogiai su dviem projektais nesusijęs mokymas

(46) Belgijos valdžios institucijos pranešime visą mokymo programą pristatė kaip skirtą padėti įgyvendinti du svarstomus projektus⁽¹⁷⁾. Vis dėlto po sprendimo pradėti procedūrą Belgija pateikė papildomos informacijos, kad dalis mokymo veiklos yra susijusi su žinioms, kurios iš tiesų nėra būtinos šiems projektams įgyvendinti. Tai yra tokios dalys (žr. pirmiau pateiktą jų aprašą):

(49) Atsižvelgiant į Reglamente (EB) Nr. 68/2001 nustatytą taisyklę, ribojančią išlaidas, skirtas mokymo projekto dalyviams, palyginti su visomis kitomis išlaidomis, tinkamos finansuoti mokymo programos, kuriai reikalinga pagalba, išlaidos yra 4,362 mln. EUR, o pati pagalba – 2,181 mln. EUR. Kadangi tenkinamos kitos Reglamente (EB) Nr. 68/2001 nustatytos formalios sąlygos, kaip nurodyta 23 konstatuojamoje dalyje, Komisija daro išvadą, kad ši pagalbos dalis, apie kurią pranešta, yra suderinama su bendrąja rinka.

— pagrindinis mokymas,

— darbo aplinkos imitavimas (DAI).

(47) Komisija pažymi, kad, priešingai nei likusi mokymo programos dalis, pagrindinis mokymas ir DAI susiję su kvalifikacijomis, kurios nėra būtinos svarstomiems dviem projektams įgyvendinti: projektai gali būti įgyvendinti ir gamyba gali būti pradėta ir neorganizuojant tokios rūšies mokymo. Be to, šios kvalifikacijos tiesiogiai nesusijusios su kompetencija, būtina automobiliams gaminti. Todėl pateiktos išvados dėl mokymo būtinumo šiai programos

6. IŠVADA

(50) Komisija mano, kad dalis priemonių, apie kurias pranešė Belgija, atitinkančių 4,362 mln. EUR tinkamų finansuoti išlaidų arba pagalbos priemonių už 2,181 mln. EUR, pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkto nuostatas atitinka suderinamumo su bendrąja rinka kriterijus.

⁽¹⁷⁾ Pranešimo 2 priedas.

⁽¹⁸⁾ Remdamasi mokymo trukme, Komisija nustatė, kad 80,71 % bendrojo koordinavimo išlaidų, arba 0,723 mln. EUR, gali būti skiriama pagrindiniam mokymui, DAI ir daliai bendrojo techninio mokymo, kuriam būtina pagalba, padengti. Ši trukmė apima: i) *techninį mokymą* (2007 m. vasario 28 d. Belgijos raštas): 50 800 valandų, iš kurių 30 000 susijusios su trimis veiklos rūšimis, kurioms pagalba yra būtina, ii) *pagrindinį mokymą* (2006 m. vasario 7 d. Belgijos raštas; dalyvių skaičius padaugintas iš vidutinio mokymui skirtu laiko asmeniui per trejus metus): 17 000 valandų, iii) DAI (taip pat): 40 000 valandų.

(51) Komisija mano, kad likusi dalis pagalbos priemonių nėra būtina norint vykdyti atitinkamą mokymo veiklą. Ši pagalba nesuderinama su bendrąja rinka visų Sutartyje numatytų išimčių atžvilgiu, todėl turi būti uždrausta. Belgijos valdžios institucijų teigimu, pagalba dar nėra suteikta, todėl jos grąžinti nereikia.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

3 157 338,40 EUR valstybės pagalbos, kurią Belgija ketina suteikti Antverpene įsikūrusios įmonės *General Motors Belgium* mokymo projektui, dalis yra nesuderinama su bendrąja rinka.

Dėl šios priežasties ši pagalba dalis negali būti įgyvendinama.

Likusi valstybės pagalbos dalis, 2 181 161,60 EUR, yra suderinama su bendrąja rinka pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą.

2 straipsnis

Belgija per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą praneša Komisijai apie priemones, kurių buvo imtasi sprendimui įgyvendinti.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Belgijos Karalystei.

Priimta Briuselyje, 2007 m. balandžio 4 d.

Komisijos vardu

Neelie KROES

Komisijos narė